

**ОДИТЕН ДОКЛАД НА СМЕТНАТА ПАЛАТА
№ 0400114621**

за извършен финансов одит на консолидирания годишен финансов отчет на
Българското национално радио за 2021 г.

София, 2022 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Списък на съкращенията	3
Част I. Докладване относно одита на консолидирания финансов отчет	4
Мнение	4
База за изразяване на мнение	4
Правно основание за извършване на одита	4
Отговорности на ръководството за консолидирания финансов отчет	5
Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет	5
Част II. Докладване във връзка с други закони и други отговорности – констатации при одита на консолидирания финансов отчет	6
Некоригирани неправилни отчитания.....	7
Случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби.....	7
Коригирани неправилни отчитания.....	12
Съществени недостатъци на вътрешния контрол	16
Приложение № 1 Опис на одитните доказателства	17

Списък на съкращенията

ГФО	Годишен финансов отчет
ЕБК	Единна бюджетна класификация
МСВОИ	Международни стандарти на върховните одитни институции
СБО	Сметкоплан на бюджетните организации
БНР	Българско национално радио
ДДС	Дирекция „Държавно съкровище“ на Министерството на финансите
МФ	Министерство на финансите
ДДС	Данък върху добавената стойност
СМР	Строително-монтажни работи
ЗДДС	Закон за данък добавена стойност
ЗКПО	Закон за корпоративно подоходно облагане
ЗДС	Закон за държавната собственост
ЗФУКПС	Закон за финансово управление и контрол в публичния сектор
ЗПФ	Закон за публичните финанси
ЗСч	Закон за счетоводството
ЗБУТ	Здравословни и безопасни условия на труд
ЗОП	Закон за обществени поръчки

**ДО
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

**ДО
Г-Н МИЛЕН МИТЕВ
ГЕНЕРАЛЕН ДИРЕКТОР
НА БЪЛГАРСКОТО
НАЦИОНАЛНО РАДИО**

Част I. Докладване относно одита на консолидирания финансов отчет

Мнение

Сметната палата извърши финансов одит на консолидирания годишен финансов отчет на Българското национално радио, състоящ се от консолидиран баланс към 31 декември 2021 г., консолидиран отчет за приходите и разходите, консолидиран отчет за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средствата от Европейския съюз и сметките за чужди средства за годината, завършваща на тази дата, както и приложение към консолидирания финансов отчет, включително пояснения за прилаганата счетоводна политика.

Сметната палата изразява мнение, че приложеният консолидиран годишен финансов отчет дава вярна и честна представа за консолидираното финансово състояние на Българското национално радио към 31 декември 2021 г. и за неговите консолидирани финансови резултати от дейността и консолидираните му парични потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане в публичния сектор, която се състои от стандартите, указанията и сметкоплана по чл. 164, ал. 1 и 3 от Закона за публичните финанси.

База за изразяване на мнение

Сметната палата извърши одита в съответствие със Закона за Сметната палата и МСВОИ (1003-1810). Отговорностите на Сметната палата съгласно МСВОИ (1003-1810) са описани допълнително в раздела *Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет* от настоящия доклад. Сметната палата е независима от Българското национално радио в съответствие с *Етичния кодекс на Сметната палата*, като тя изпълни и своите други етични отговорности в съответствие с този кодекс. Сметната палата счита, че получените одитни доказателства са достатъчни и уместни, за да осигурят база за изразяване на мнение.

Правно основание за извършване на одита

Сметната палата извърши одита на основание чл. 54 от Закона за Сметната палата, Програмата за одитната дейност на Сметната палата на Република България за 2022 г. и в изпълнение на Заповеди с № ОД-04-01-146 от 07.12.2021 г., № ОД-04-01-053 от

19.05.2022 г. и № ОД-04-01-065 от 27.05.2022 г. на Тошко Тодоров, заместник-председател на Сметната палата.

Отговорности на ръководството за консолидирания финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този консолидиран финансов отчет в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане в публичния сектор, която се състои от стандартите, указанията и сметкоплана по чл. 164, ал. 1 и 3 от Закона за публичните финанси, и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определи, че е необходима, за да даде възможност за изготвянето на консолидирани финансови отчети, които да не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на консолидирания финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на бюджетната организация да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен когато бюджетната организация ще бъде закрыта или нейната дейност ще бъде преустановена.

Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет

Целите на Сметната палата са да получи разумна степен на сигурност относно това дали консолидираният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издаде одитен доклад, който да включва одитно мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че финансов одит, извършен в съответствие с МСВОИ (1003-1810), винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилните отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, ще окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този консолидиран финансов отчет.

Като част от финансовия одит в съответствие с МСВОИ (1003-1810), Сметната палата използва професионална преценка и запазва професионален скептицизъм по време на целия одит. Сметната палата също така:

- идентифицира и оценява рисковете от съществени неправилни отчитания в консолидирания финансов отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработва и изпълнява одитни процедури в отговор на тези рискове и получава одитни доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за изразяване на одитно мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.

- получава разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработи одитни процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на бюджетната организация.

- оценява уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.

- достига до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одитни доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на бюджетната организация да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако Сметната палата достигне до заключение, че е налице съществена несигурност, от нея се изисква да привлече внимание в одитния си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в консолидирания финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да изрази модифицирано мнение. Заключениета на Сметната палата се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одитния доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина бюджетната организация да преустанови функционирането си като действащо предприятие.

- оценява цялостното представяне, структура и съдържание на консолидирания финансов отчет, включително оповестяванията, и дали консолидираният финансов отчет представя стоящите в основата операции и събития по начин, който постига вярно и честно представяне.

Сметната палата комуникира с ръководството наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на финансов одит и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които са идентифицирани по време на извършвания финансов одит.

Част II. Докладване във връзка с други закони и други отговорности – констатации при одита на консолидирания финансов отчет

В съответствие с чл. 54, ал. 14 от Закона за Сметната палата и МСВОИ 12 *Ползи от работата на върховните одитни институции – насочена към подобряване на живота на гражданите*, Сметната палата, за да отговори на очакванията на обществото и за да засили отчетността, прозрачността и интегритета на бюджетните организации, комуникира в одитния доклад констатираните неправилни отчитания, съществени недостатъци на вътрешния контрол и случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби, освен когато:

- дадена констатация се отнася за въпрос, който очевидно е без никакви последици за консолидирания финансов отчет;

- закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на дадена констатация; или

- в изключително редки случаи, Сметната палата реши, че дадена констатация не следва да бъде комуникирана в одитния доклад, тъй като би могло разумно да се

очаква, че неблагоприятните последици от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Включените в Част II на настоящия одитен доклад констатации не се отнасят за съществени неправилни отчитания и не описват случаи, в които Сметната палата не е в състояние да получи достатъчни и уместни доказателства, за да достигне до заключение, че консолидирания финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания. Поради това не се изисква модификация на одитното мнение.

Некоригирани неправилни отчитания

Всички констатирани неправилни отчитания са коригирани.

Случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби

1. Сключен е Договор № 129 от 03.09.2018 г. за наем на имот, находящ се в гр. София, район „Младост“, местност „Къро“, с площ от 816 кв. м. В докладна записка от 25.11.2019 г. от ръководителя на сектор „Капитално строителство“ в БНР до заемачия длъжността към тази дата генерален директор, е описано, че общата използвана площ от наемателя е 4 481 кв. м., вместо договорените 816 кв. м. В докладната записка е посочено, че площта на имота по договора - 816 кв. м. - не съответства на фактически използваната площ, която е с 3 665 кв. м. повече, установено при извършеното измерване от длъжностните лица на БНР. Съгласно т. 1.3. от договора наемната цена е в размер 3 264,00 лева без ДДС на месец (3 916,80 лева с ДДС). Разликата в наемната цена между реално ползваната от наемателя площ към датата на измерването (4 481 кв. м) и отдадената по договор (816 кв. м) е 14 660 лв. на месец без ДДС.

В заключение, наемателят е ползвал неправомерно площ с 3 665 кв. м. повече от описаната в договора, с което одитираната организация е лишена от приходи, чиято стойност може да бъде изчислена като се приложи приблизителна счетоводна оценка по параметрите на сключения договор.

Съгласно получено становище от генералния директор на БНР от 03.06.2021 г. и допълнително становище от 05.08.2021 г. от ръководството са предприети следните действия:

- при направена проверка, обективизирана в констативен протокол от 10.01.2020 г. е установено, че наемателят ползва по-голяма площ от наетата по договора;

- издадени са две последователни заповеди на генералния директор на БНР от 10.04.2020 г. и от 27.05.2020 г., с които са назначени комисии със задача да извършат проверка и да установят реално ползваната от наемателя площ. В резултат на проверките, с констативни протоколи от 10.04.2020 г., 27.05.2020 г. и 22.06.2021 г. е установено (в първия потвърдено в присъствието на представител на наемателя), че реално ползваната площ е 4 481 кв. м;

- наемателят оспорва направените констатации;

- извършено е ограждане на имота през месец юни 2020 г.;

- наетата съгласно Договор № 129 от 03.09.2018 г. част от имота е едноетажно хале. Частта от имота, за която е констатирано ползване без основание от страна на наемателя, представлява открита дворна площ и метален навес, за които няма договорена цена на кв.м.

За периода от първото установяване на неправомерното ползване на площ над

договорената (25.11.2019 г.) до месец януари 2020 г., от отговорните длъжностни лица не са предприети действия за събиране на дължимите суми в съответствие с действащото законодателство, включително към настоящия момент не са потърсени и по съдебен ред. През 2021 г. от ръководството на БНР са предприети следните допълнителни действия:

- с писмо рег. № 2-513 от 29.06.2021 г. генералният директор на БНР е отправил двумесечно предизвестие за прекратяване на Договор № 129 от 03.09.2018 г. и за освобождаване на имота;

- с протокол № 5-68 от 07.09.2021 г., комисия от БНР, назначена със заповед, е установила, че имотът все още се ползва от наемателя;

- с писмо рег. № 2-757 от 01.10.2021 г. и. д. генерален директор на БНР е определил следващ четиринадесетдневен срок за освобождаване на имота;

- с рег. № 2-820 от 21.10.2021 г. и. д. генерален директор на БНР е изпратил писмо до областния управител на област София-град за съдействие за преустановяване на неправомерното ползване на имота от наемателя, но към 31.12.2021 г. такива действия не са предприети.

Съгласно представено обяснение от директора на дирекция „Счетоводство“, не е издадена фактура за неправомерно ползваната по-голяма площ, поради липсата на конкретна цена за ползване в договора за тази площ и предвид обстоятелството, че БНР би следвало да плати данъци по реда на ЗДДС и ЗКПО, при ниска вероятност сумите да бъдат възстановени от наемателя.¹

Не са предприети действия от страна на ръководството за събиране на дължимите суми в съответствие с действащото законодателство, включително към настоящия момент не са потърсени по съдебен ред.

Неправилното отчитане е установено при извършения финансов одит на ГФО на БНР за 2020 г. и потвърдено при извършения финансов одит на ГФО на БНР за 2021 г.

Не са предприети действия за защита на интересите на БНР, като не са предприети действия за събиране на вземането по съдебен ред.

Не са спазени изискванията на чл. 14, ал. 2 от Закона за държавната собственост (ЗДС), относно задължението на ръководителите на ведомства да управляват имотите и вещите - държавна собственост, в съответствие с предназначението им за нуждите, за които са предоставени, с грижата на добър стопанин, във връзка с чл. 84 от ЗДС, чл. 19 и чл. 20, ал. 1 от Правилника за прилагане на ЗДС.

Не е спазен принципът за начисляване, регламентиран в чл. 26, ал. 1, т. 4 от ЗСч и чл. 24, ал. 1 и ал.2 от ЗСч за достоверно отразяване на ефектите от операциите, други събития и условия в съответствие с определенията и критериите за признаване на активи, пасиви, приходи и разходи.

2. При извършени одитни процедури за проверка на неправилни отчитания и несъответствия, установени при извършеното предварително проучване и текущ контрол на периодичния отчет на БНР към 30.09.2021 г. се установи следното:

Извършени през 2019 г. авансови плащания към изпълнители по три договора: № 92-47 от 27.11.2019 г.² (198 256 лв., в т.ч. 161 456 лв. и второ плащане - 36 800 лв.), № 80-77 от 05.06.2019 г.³ (18 360 лв.) и № 80-76 от 05.06.2019 г.⁴ (4 968 лв.), в общ размер на

¹ Од № 01 и Од № 03

² с предмет: Аварийен ремонт на сградата на БНР за Лентохранилище – Боровец, на стойност 322 912 лв.;

³ с предмет: Редизайн и трансформиране на информационна инфраструктура на БНР, на стойност 30 600 лв.;

⁴ с предмет: Внедряване на система за автоматичен трансфер на по-стара информация – звукови файлове от FTP сървър към бавен сторидж; конфигуриране на оборудване за постоянно съхранение на звукови

221 584 лв., са признати по сметка 4020 „Доставчици по аванси от страната“ в отчетна група „Бюджет“, в размер на 184 653 лв. (без платения ДДС).

При извършен анализ на сключените договори се установи, че към 30.09.2021 г. сключените договори са с изтекъл срок. Съгласно получено обяснение⁵ от генералния директор на БНР, от радиото не са предприети правни действия за възстановяване на предоставените авансово суми, с оглед избягване генерирането на допълнителни разноски за БНР и не са образувани съдебни производства срещу дружествата.

2.1. По договор № 92-47 от 27.11.2019 г. с предмет „Аварийен ремонт на сградата на БНР за Лентохранилище – Боровец“, на стойност 322 912 лв., в т.ч. за БНР Лентохранилище – Боровец - 152 483 лв. и за БНР Лентохранилище - Боровец – блок „А“, на стойност 170 429 лв., на 09.12.2019 г. от БНР е извършено авансово плащане, в размер на 161 456 лв. Съгласно чл. 14, ал. 5 от договора Възложителят дължи аванс, в размер на 50 на сто от стойността на договора,⁶ а окончателното плащане се извършва в срок от 30 дни след приемане на изпълнените СМР, удостоверено с двустранен приемопредавателен протокол. В същия член от договора е предвидена клауза при спиране на строителството по обективни причини, за които Изпълнителят няма вина, водещо до неизпълнение на предмета на договора в рамките на 21 дена, Възложителят заплаща останалите 50 на сто от общата стойност на СМР, след представяне на фактура от Изпълнителя.

На 02.12.2019 г. е подписан Протокол за откриване на строителната площадка, а на 10.12.2019 г. (един ден след плащането на аванса, в размер на 161 456 лв.), поради неблагоприятни атмосферни условия, е подписан Акт за установяване състоянието на строежа при спиране на строителство (Образец 10). Към момента на спиране на строителството няма извършени СМР⁷. Фирмата изпълнител е издала фактура от 12.12.2019 г., на стойност 36 800 лв., с основание – второ авансово плащане. В становище от 23.12.2019 г. от директора на дирекция „Правна“ до финансовия контролор, е посочено, че въпреки спирането на строежа, плащането на останалите 50 на сто по договора следва да бъде извършено от страна на БНР. При осъществения предварителен контрол по реда на чл. 13 от ЗФУКПС, финансовият контролор не е одобрил плащането на фактурата, приложена към Искане за извършване на разход, в размер на 161 456 лв. регистрирано на 13.12.2019 г. Въпреки отказа, Искането е утвърдено от Генералният директор на БНР и на 27.12.2019 г. е извършено плащане, в размер на 36 800 лв. За извършеното плащане е съставено счетоводно записване по дебита на сметки 4020 „Доставчици по аванси от страната“ (30 667 лв.) и 4511 „Разчети за данък добавена стойност“ (6 133 лв.) в кореспонденция със сметка 4010 „Задължения към доставчици от страната“.⁸

С подписването на договор с клауза изплащане на цялата стойност на договора при условията на спиране на строителството по обективни причини, за които Изпълнителят няма вина, не са спазени принципите за законосъобразност и добро финансово управление - икономичност, ефикасност и ефективност по ЗПФ и ЗФУКПС. Системата за финансово управление и контрол в БНР в процеса по сключване на

файлове на БНР; прехвърляне на масиви от информация със звукови файлове, на стойност 8 280 лв.;

⁵ Отговор от генералния директор на БНР с писмо до СП, вх. № 31-02-14 от 19.01.2022 г.

⁶ Извършено е авансово плащане на 09.12.2019 г. в размер на 161 456 лв.

⁷ За ремонта, съгласно Договор № 92-47 от 27.11.2019 г. има Протокол за откриване на строителна площадка от 02.12.2019 г. и Акт (Образец 10) за установяване състоянието на строежа при спиране на строителството, поради неблагоприятни атмосферни условия, от 10.12.2019 г., като в него е посочено, че няма изпълнени СМР.

⁸ ОД № 02

договорите за СМР не е била ефективна и не е осигурила съответствието на дейността с изискванията на правната рамка, и не е гарантирала еднакво изгодни условия и защита на финансовите интереси на БНР.

От ръководството на БНР не са предприети действия за защита на интересите на радиото и при наличие на основание за това, не са потърсени по съдебен ред сумите от контрагента за неизпълнените доставки/услуги по авансово предоставените средства, общо в размер на 198 256 лв.⁹

С нотариална покана рег. № 3814/08.12.2020 г., том II, № 16 връчена на изпълнителя на 04.01.2021 г., дружеството е уведомено, че е в неизпълнение на задълженията си, съгласно договор № 92-47 от 27.11.2019 г., както и, че на основание чл. 21, ал. 4 от цитирания договор, същият се разваля. Отправена е покана да внесе платените авансово суми по договора, в размер на 198 256 лв., заедно с неустойката, в размер на 20 % от общата цена на договора. Предоставен е двуседмичен срок за извършване на доброволно плащане, което към настоящия момент не е сторено.

До приключване на одитната задача от БНР не са предоставени документи за едностранно прекратяване от страна на радиото на договор № 92-47 от 27.11.2019 г.¹⁰, като след проверка в Агенцията за обществени поръчки одитният екип установи, че не е налице обявление за прекратяване/приключване на договора, сключен на основание чл. 194, ал. 1 от Закона за обществените поръчки.¹¹

Не са спазени изискванията на чл. 20, т. 2 от Закона за публичните финанси относно принципа за управление на финансите по начин, гарантиращ отчетността и отговорността на разпоредителите с бюджети, във връзка с § 2 от ДП на ЗПФ, което се счита за нарушение на бюджетната дисциплина. Не е спазен принципа за предпазливост съгласно чл. 26, ал. 1 т. 3 от Закона за счетоводството.

Авансово преведените суми (198 256 лв.) по договор № 92-47 от 27.11.2019 г. с предмет „Авариен ремонт на сградата на БНР за Лентохранилище – Боровец“ не са възстановени и не е образувано съдебно производство за тяхното събиране.

2.2. Към 31.12.2021 г. от одитираната организация са предприети действия по договори с №№ 80-77 от 05.06.2019 г. и 80-76 от 05.06.2019 г., както следва:

а) по Договор № 80-77 от 05.06.2019 г., с предмет „Редизайн и трансформиране на информационна инфраструктура на БНР“, на стойност 30 600 лв. и преведен аванс, в размер на 18 360 лв., е сключено споразумение от 17.01.2022 г. за одобрение на приемопредавателен протокол от 17.01.2022 г. без забележки по предложения от изпълнителят проект за редизайн на информационната структура на БНР. На 14.04.2022 г. от радиото са заплатени разходи, в размер на 9 180 лв. по издадена от изпълнителя фактура с № 0000000020 от 23.10.2019 г. и на основание приемопредавателен протокол от 17.01.2022 г. За приключване на аванса, през месец април 2022 г. е съставена счетоводна операция по кредита на сметка 4020 „Доставчици по аванси от страната“ в кореспонденция със сметка 6994 „Намаление на финансови активи от други събития“¹².

Установеното неправилно отчитане във връзка с договор № 80-77 от 05.06.2021 г. е коригирано през 2022 г. и оказва влияние в ГФО на БНР за 2021 г.

⁹ ОД № 02

¹⁰ ОД № 03

¹¹ Чл. 194. (1) Възложителят сключва договор за обществена поръчка с определения изпълнител в 30-дневен срок от датата на определяне на изпълнителя. В случаите по чл. 191, ал. 1, т. 3 договорът се сключва не по-късно от 5 работни дни от датата на определяне на изпълнител.

¹² ОД № 03

Не е спазена разпоредбата на чл. 24, ал. 1 от Закона за счетоводството за вярно и честно представяне на имущественото и финансовото състояние на предприятието във финансовия отчет към 31.12.2021 г.

б) по договор № 80-76 от 05.06.2019 г., с предмет „Внедряване на система за автоматичен трансфер на по-стара информация – звукови файлове от ФТР сървър към бавен сторидж; конфигуриране на оборудване за постоянно съхранение на звукови файлове на БНР; прехвърляне на масиви от информация със звукови файлове“, на стойност 8 280 лв., съгласно становището, предоставено от БНР, предстои изготвяне на проект на споразумение за приемане на извършената до момента работа по договора.¹³

През 2021 г. не са инициирани от ръководството и отговорните за това лица действия за уреждане на взаимоотношенията по сключения договор.

Не са спазени изискванията на чл. 20, т. 2 от Закона за публичните финанси относно принципа за управление на финансите по начин, гарантиращ отчетността и отговорността на разпоредителите с бюджети, във връзка с § 2 от ДП на ЗПФ, което се счита за нарушение на бюджетната дисциплина.

3. При извършени одитни процедури за проверка на счетоводните записвания по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“ в отчетна група „Бюджет“ се установи:

През 2019 г. е подписан Договор № 92-44 от 18.09.2019 г. с предмет „Инженеринг – проектиране и строителство за проект: Подмяна на съществуващо фасадно остъкляване на БНР – Програмно-редакционна сграда“, на обща стойност 859 680 лв., в т.ч. изготвяне на инвестиционен проект и упражняване на авторски надзор, общо в размер на 23 880 лв. В договора е предвидено авансово плащане в размер на 50 на сто от стойността на цената за проектиране и авторски надзор, като през 2019 г. е изплатен аванс, в размер на 11 940 лв.

Без наличие на документи, удостоверяващи приетия от възложителя проект¹⁴, през 2020 г. платеният аванс (без ДДС) е капитализиран неправилно по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“, вместо да е наличен в салдото на сметка 4020 „Доставчици по аванси от страната“.¹⁵

Със Заповед № 71-454 от 02.10.2019 г. на икономическия директор на БНР,¹⁶ е назначена комисия със задача да изготви доклад относно съответствието на представения от изпълнителя инвестиционен Проект с всички законови и подзаконови актове. На основание Доклада от комисията за установени нередности, Проектът е върнат за доработване, но и след доработването, от комисията са установени несъответствия. С писмо рег. № 20-683 от 31.10.2019 г., Договор № 92-44 от 18.09.2019 г. е прекратен едностранно от страна на БНР без предизвестие.

Съгласно възложено от БНР и получено експертно становище (от 06.12.2019 г.) от независимо юридическо лице, относно съответствие на изработения инвестиционен проект, окомплектовката на същия отговаря на изискванията, описани в Наредба 2 към ЗБУТ и изпълнителят е изпълнил заданието на БНР.

¹³ ОД № 03

¹⁴ Съгласно чл. 14 от договора, заплащането за изпълнението на проектирането се извършва въз основа на приемо-предавателен протокол за изготвения технически проект, подписан от възложителя и изпълнителя или техни представители. Признаването по сметка 2071 от БНР е извършено на основание становище от независимо юридическо лице.

¹⁵ ОД № 02

¹⁶ По пълномощно № 71-292 от 10.07.2019 г.

Съгласно становище от 10.12.2019 г. на директора на дирекция „Правна“, предоставено на и.д. генерален директор на БНР, изпълнението на договора може да бъде продължено.

С писмо изх. № 20-272 от 24.04.2020 г. от генералния директор на БНР, на основание чл. 70, ал. 1 от договора, фирмата изпълнител повторно е уведомена за неговото едностранно прекратяване и усвояване в пълен размер на гаранцията за изпълнение. На 17.06.2020 г., без основание^{17, 18} е усвоена цялата гаранция за обезпечаване на изпълнението на договора, в размер на 21 492 лв., като обезщетение за предсрочното му прекратяване поради виновно неизпълнение на задълженията на фирмата изпълнител.

През 2021 г., изпълнителят по прекратения договор е завел съдебно дело с ответник БНР, като в исковата молба е посочен размер на иска от 70 000 лв. Същият е осчетоводен правилно като условно задължение по сметка 9299 „Други кредитори по условни задължения“.¹⁹

По време на финансовия одит на ГФО на БНР за 2021 г. от и.д. директор на дирекция „Финанси“ е получено становище, че преведения аванс е закрит от сметка 4020 „Доставчици по аванси от страната“ в кореспонденция със сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“ след експертно становище от независимото юридическо лице, като при направеното обследване на проекта е установено, че същият отговаря на Наредба № 2 от ЗБУТ, и че изпълнителят е изпълнил заданието на БНР за изработка на проектна документация. В становището се посочва и, че БНР закрива аванса не на основание на приемо-предавателен протокол, а на база косвени документи, доказващи получения в БНР технически проект, и че същият отговаря на заданието на радиото.

С изпратено до Агенцията за обществени поръчки Обявление от 24.04.2020 г. договорът е прекратен предсрочно, считано от 05.11.2019 г., като Възложителят е посочил причина за предсрочното му прекратяване констатирани от назначена от Възложителя комисия недостатъци при изпълнението на Договора, и неотстраняването им от Изпълнителя в допълнително предоставения от Възложителя срок за привеждане на дейността му в съответствие със сключения Договор и приложенията към него.²⁰

Не е налице основание за отписване на платения аванс, поради липса на документална обоснованост.

Не са спазени разпоредбите на чл. 24, ал. 1, т. 3 от ЗСч, относно принципа за предпазливост - оценяване и отчитане на предполагаемите рискове и очакваните евентуални загуби при счетоводното третиране на стопанските операции с цел получаване на действителен финансов резултат.

Коригирани неправилни отчитания

¹⁷ Съгласно чл. 19, ал. 1 от договора, гаранцията за обезпечаване на изпълнението на договора е в размер на 3% (три на сто) от общата стойност на договора без ДДС.

¹⁸ Съгласно чл. 19, ал. 8 от договора, Възложителят има право да задържи съответната част и да се удовлетвори от Гаранцията за изпълнение, когато Изпълнителят не изпълни някое от неговите задължения по договора, както и в случаите на лошо, частично и забавено изпълнение, на което и да е задължение на Изпълнителя, като усвои такава част от гаранцията за изпълнение, която съответства на уговорената в договора неустойка за съответния случай на неизпълнение

¹⁹ ОД № 02

²⁰ ОД № 03

1. Към 30.09.2021 г., за просрочени вземания от предоставени аванси на изпълнителя по Договор № 92-47 от 27.11.2019 г., в размер на 82 606 лв. (без вкл. ДДС) (50 на сто от преведените авансови плащания от 165 212 лв.) не е извършен преглед относно несъбираемостта им и не са класифицирани като несъбираеми, като не са им начислени разходи за провизии по сметка 6717 „Разходи за провизии за други вземания (приходно-разходни позиции)“ в кореспонденция със сметка 4917 „Провизии за непублични вземания срещу местни лица“.²¹

В т. 36.7 от Счетоводната политика на БНР е определено вземанията по предоставени аванси, продажби и др. разчети, да се провизират за несъбираемост преди съставяне на ГФО, като след изтичане на 180 дни от крайния срок на погасяване вземането се класифицира като несъбираемо и провизията следва да бъде в размер 50 на сто от номиналната му стойност.

Просрочените вземания по договора правилно са признати по сметка 9919 „Други просрочени вземания“.

За коригиране на неправилното отчитане с дата 30.12.2021 г. са начислени провизии в размер на 99 128 лв. и е съставено счетоводно записване по дебита на сметка 6717 „Разходи за провизии за други вземания (приходно-разходни позиции)“ в кореспонденция със сметка 4917 „Провизии за непублични вземания срещу местни лица (приходно-разходни позиции)“.^{22, 23}

Не са спазени указанията, дадени с т. 36.2 от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ за провизиране, във връзка с т. 36.7 от Счетоводната политика на БНР относно провизиране за несъбираемост на вземания.

2. Към 30.09.2021 г., предвидените в договорите неустойки²⁴ за неизпълнение на дейностите, в общ размер от 63 299 лв., не са осчетоводени по сметка 4887 „Вземания от други дебитори – местни лица (приходно-разходни позиции)“ в кореспонденция със сметка 7198 „Приходи от неустойки, начети и обезщетения“. За коригиране на допуснатото неправилно отчитане следва да се приложат указанията на т. 8.9. от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ.²⁵ В несъответствие с клаузите на сключените договори, уговорени и дължими неустойки за забава на изпълнението не са предявени от възложителя - БНР и съответно не са платени от изпълнителите, с което са пропуснати приходи по бюджета на БНР от неустойки в значителен размер.

За коригиране на неправилното отчитане от БНР е издадена фактура № 9843 от 04.02.2022 г., на стойност 53 819 лв.²⁶, за което е съставено счетоводно записване по дебита на сметка 4961 „Коректив по вземания от местни лица“ в кореспонденция със

²¹ ОД № 02

²² с МО 13/9, счетоводна статия 14/30.12.2021

²³ ОД № 03

²⁴ В трите договора (№ 92-47 от 27.11.2019 г. с предмет „Аварийен ремонт на сградата на БНР за Лентохранилище-Боровец“, № 80-77 от 05.06.2019 г. с предмет „Извършване на редизайн и трансформиране на информационна инфраструктура на БНР“ и № 80-76 от 05.06.2019 г. с предмет „Внедряване на система за автоматичен трансфер на по-стара информация; Конфигуриране на оборудване за постоянно съхранение на звукови файлове на БНР и прехвърляне на масиви от информация със звукови файлове) са предвидени неустойки при забава за извършване на дейностите в размер на 1% (едно на сто) от стойността на договора за всеки ден забава, но не повече от 20% (двадесет на сто), а в два от тях е определено, че при непредоставяне на възложените услуги в договорения обем, вид и срокове по вина на изпълнителя, същият дължи неустойка, като следва – по Договор № 80-77 от 05.06.2019 г., в размер на 2 000 лв., и по Договор № 80-76 от 05.06.2019 г., в размер на 1 000 лв.

²⁵ ОД № 02

²⁶ Във връзка с договор № 92-47 от 27.11.2019 г. с предмет „Аварийен ремонт на сградата на БНР за Лентохранилище-Боровец“

сметка 7994 „Увеличение на финансови активи от други събития“.²⁷,²⁸

Към 31.12.2021 г., предвидените в два²⁹ от договорите неустойки за неизпълнение на дейностите, в общ размер от 9 480 лв., не са осчетоводени в баланса на БНР, което е под стойността на тривиалната грешка.

Не са спазени разпоредбите на чл. 24, ал. 1 от ЗСч, относно вярното и честно предоставяне на имущественото и финансовото състояние от дейността на предприятието.

Не е спазено изискването за осчетоводяването на стопанските операции по сметки в съответствие с техния характер, съгласно СБО, утвърден от министъра на финансите с ДДС № 14 от 2013 г.

3. През периода от 01.10.2017 г. до 31.12.2018 г. от БНР са извършени разходи за консумирана електроенергия от наемател по договор за наем на част от недвижим имот – публична държавна собственост, в размер на 28 075 лв. Към 31.12.2020 г., като при наличие на основание, за вземанията текущо не са съставяни първични счетоводни документи и не са начислени по сметка 4110 „Вземания от клиенти в страната“. Следвало е, задълженията на наемателя за възстановяване на извършените разходи за консумативи да бъдат признати в отчетността на БНР в момента на възникване на стопанската операция.

За коригиране на неправилното отчитане, в отчетна група „Бюджет“ е съставена счетоводна операция по дебита на сметка 4110 „Вземания от клиенти в страната“ и кредита на сметка 7994 „Увеличение на финансови активи (приходно-разходни позиции) от други събития“, по реда на т. 8.9. от ДДС № 20 от 2004 г. на Министерството на финансите.³⁰

Неправилното отчитане е установено при извършения финансов одит на ГФО на БНР за 2020 г. и е коригирано към 30.09.2021 г.

Не е спазен чл. 26, ал. 1, т. 4 от Закона за счетоводството, относно принципа на начисляването – ефектите от сделки и други събития да се признават в момента на тяхното възникване и се включват във финансовите отчети за периода, за който се отнасят, във връзка с чл. 3, ал. 3 от Закона за счетоводството за текущото счетоводно отчитане на основата на документалната обосновааност на стопанските операции.

Не са спазени указанията на МФ, дадени с т. 48 от ДДС № 20 от 2004 г., относно прилагането на принципа на текущо начисляване, което изисква да бъдат начислени приходите и разходите, натрупани и отнасящи се за съответния период, независимо, че съответният първичен документ за операцията (фактура и др.) може да се издаде/получи в следващ отчетен период.

4. С одитен доклад № 1000200119 на Сметната палата е установено забавяне на изпълнението по договорените доставки на активи и услуги, по които, в съответствие с договореното, изпълнителите дължат неустойки за не спазени срокове. Във връзка с това, по време на финансовия одит на ГФО за 2020 г. се установиха следните неправилни отчитания:

4.1. по договор № ЗОП 20 от 21.05.2018 г., с предмет: „Доставка на компютри и периферна техника“, приходи от неустойка за забава на изпълнението, в размер 19 049 лв., в т.ч. за доставката, извършена на 13.07.2018 г. (11 158 лв.) и за доставката,

²⁷ осчетоводена с МО 58 СС 84 от 30.12.2021 г.

²⁸ ОД № 03

²⁹ договори № 80-77 от 05.06.2019 г. и № 80-76 от 05.06.2019 г.

³⁰ ОД № 01

извършена на 19.07.2018 г. (7 892 лв.), не са оценени и отразени като вземания и приходи в ГФО на БНР за 2020 г.;

4.2. по Договор № ЗОП-21 от 29.05.2018 г., с предмет: „Доставка на звукотехническо оборудване за нуждите на БНР-София“, приходи от неустойка за забава на изпълнението на договора, не са оценени и осчетоводени на начислена основа като вземания и приходи в ГФО на БНР за 2020 г., в размер 8 745 лв.

За коригиране на неправилното отчитане, в отчетна група „Бюджет“ е съставена счетоводна операция по дебита на сметка 4887 „Вземания от други дебитори - местни лица (приходно-разходни позиции)“ в кореспонденция със сметка 7994 „Увеличение на финансови активи (приходно-разходни позиции) от други събития“, по реда на т. 8.9. от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ, в размер на 27 794 лв.³¹

Неправилното отчитане е установено при извършения финансов одит на ГФО на БНР за 2020 г. и е коригирано към 30.09.2021 г.

Не са спазени указанията на МФ, дадени с т. 48 от ДДС № 20 от 2004 г., относно прилагането на принципа на текущо начисляване, което изисква да бъдат начислени приходите и разходите, натрупани и отнасящи се за съответния период, независимо, че съответният първичен документ за операцията (фактура и др.) може да се издаде/получи в следващ отчетен период.

5. По сключени Договори с номера:

- № 82 от 16.07.2013 г., в сила до 16.07.2018 г. за наем на имот, находящ се в гр. София, район „Младост“, местност „Къро“ е установено, че наемната цена не е платена в срок в нито един от месеците за проверявания период. Съгласно чл. 13 от договора, при закъснение за плащането на наема от страна на наемателя, същият дължи неустойка в размер на 0,5 на сто (%) на ден от не внесената сума, но не повече от 20 на сто (%). Въпреки установените ежемесечни забавяния в плащането на наемната цена, неустойки не са начислявани, като за периода от 01.01.2017 г. до 30.06.2018 г. дължимите от наемателя неустойки са в общ размер 3 642 лв., които не са начислени като вземания и приходи към 31.12.2020 г.

- № 129 от 03.09.2018 г. за наем на същия имот, в рамките на одитирания период от 01.01.2017 г. до 30.09.2019 г., през нито един месец наемната цена по договора не е заплащана в срок от наемателя. Съгласно т. 3.1. от договора „наемателят е длъжен да заплаща на БНР договореното възнаграждение до 10-то число на съответния месец, като при забава дължи неустойка в размер на 5 % от размера на дължимата сума за всеки просрочен ден, но не повече от двукратния размер на месечното наемно възнаграждение“. При проверката е установено, че от наемодателя БНР не са начислявани неустойки за забавата при плащането на наемната цена, като за периода от 01.09.2018 г. до 30.09.2019 г. не начислените към 31.12.2020 г. неустойки са в размер 31 987 лв.

За коригиране на неправилното отчитане, в отчетна група „Бюджет“ е съставена счетоводна операция по дебита на сметка 4887 „Вземания от други дебитори - местни лица (приходно-разходни позиции)“ в кореспонденция със сметка 7994 „Увеличение на финансови активи (приходно-разходни позиции) от други събития“, по реда на т. 8.9. от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ, в размер на 35 629 лв.³²

Неправилното отчитане е установено при извършения финансов одит на ГФО на БНР за 2020 г. и е коригирано към 30.09.2021 г.

Не са спазени указанията на МФ, дадени с т. 48 от ДДС № 20 от 2004 г., относно

³¹ ОД № 01

³² ОД № 01

прилагането на принципа на текущо начисляване, което изисква да бъдат начислени приходите и разходите, натрупани и отнасящи се за съответния период, независимо, че съответният първичен документ за операцията (фактура и др.) може да се издаде/получи в следващ отчетен период.

Съществени недостатъци на вътрешния контрол

Системата за финансово управление и контрол по отношение на наемните правоотношения е неадекватна на рисковете в процеса и неефективна, тъй като не е предотвратила, установила и коригирала съществени несъответствия с правната рамка и с изпълнението на задълженията на контрагентите, предвидени в условията на подписаните договори.

В подкрепа на констатациите са събрани три броя одитни доказателства, които заедно с работните документи, отразяващи отделните етапи на одитния процес, се намират в Сметната палата. При необходимост можете да се запознаете с тяхното съдържание на адрес: гр. София, ул. Екзарх Йосиф, № 37.

Настоящият одитен доклад е приет на основание чл. 54, ал. 14 от Закона за Сметната палата, с Решение № 344 от 21.09. 2022 г. на Сметната палата и е изготвен в два еднообразни екземпляра, един за Българското национално радио и един за Сметната палата.

Приложение № 1 Опис на одитните доказателства

В таблицата е представен списък на одитните доказателства, подкрепящи констатациите, комуникирани в одитния доклад.

№	Одитни доказателства	Брой страници
01	РД № ТК-2.16-1 за проверка за извършените корекции на допуснати неправилни отчитания, установени при финансовия одит на ГФО на БНР за 2020 г.	62
02	РД № ТК-2.16-8 за проверка за незавършеното строителство по сметка 2071 и предоставените аванси по сметка 4020 в отчетна група „Бюджет“ в БНР	145
03	РД № ГФО-2.31 за проверка по същество относно некоригираните и коригирани неправилни отчитания установени при извършеното предварително проучване и текущ контрол на периодичния финансов отчет на БНР към 30.09.2021 г.	81